

וְאִי יַחֲלֶף לִיָּה הָא אִיְהוּ מִסְאִיב, וְסְאִיב לְכָל מָאן
דְּקָרִיב בְּחֵדִיָּה.

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, הֵא אִיְהוּ אֶתְר דְּאֶקְרִי
שְׁמֹר. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, אֶת חַג הַמִּצּוֹת
תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ.
שִׁבְעַת יָמִים אֱלִין, לָא אֵינֹן כְּשִׁבְעַת הַיָּמִים
דְּסִכּוֹת, דְּאֵינֹן עֲלָאִין וְאֱלִין תַּתָּאִין. וְעַל דָּא,
כַּאֲיֵנֹן הַלֵּל גְּמֹר, וּבְחֵינִי לָא הַלֵּל גְּמֹר, וְעַל
דְּאֵינֹן לְתַתָּא, שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת. מִצַּת
כְּתִיב חֶסֶד בְּלֹא ו', דְּעַד לָא שָׂרְאן אֵינֹן יוֹמִין
עֲלָאִין, רָזָא דו'.

וְאִי תִימָא, בִּינֹן דְּהֵא רָזָא דְּחַג הַמִּצּוֹת אֶתְקַדַּשׁ,
אֲמַאי נַחְתָּא, דְּהֵא תִינֵן מַעְלִין בְּקַדְשׁ וְלֹא
מִזְרִידִין, אֲמַאי נַחְתָּא לְתַתָּא כַּאֲיֵנֹן יוֹמִין תַּתָּאִין.

לשון הקודש

שָׁהם לְמִטָּה - שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל
מִצּוֹת. מִצַּת כְּתוּב חֶסֶד בְּלִי אֹת ו',
שְׁטָרִם שׁוֹרִים אֵלוּ הַיָּמִים הַעֲלִינִים, סוּד
אֹת ו'.

וְאֵם תֹּאמַר, בִּינֹן שְׁפוּד זֶה שֶׁל חַג
הַמִּצּוֹת הַתְּקַדֵּשׁ, מַדּוּעַ יוֹרֵד? שְׁהֵרִי
לְמַדְנֹו, מַעְלִים בְּקַדְשׁ וְלֹא מִזְרִידִים.
וּמַדּוּעַ יוֹרֵדֵת לְמִטָּה בְּאֵלוּ הַיָּמִים
הַתַּחְתּוֹנִים?

הַעֲחָר. וְאֵם יַחֲלִיף אֹתוֹ, הֵרִי הוּא מִמָּא,
וּמִמָּא לְכָל מִי שְׁמַתְקָרַב אֱלִין.

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר - זֶהוּ מְקוּם
שְׁנַקְרָא שְׁמֹר. וּמִפְּנֵי כֵן כְּתוּב אֶת חַג
הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל
מִצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ. שִׁבְעַת יָמִים אֵלוּ
אֵינִם כְּשִׁבְעַת הַיָּמִים שֶׁל סִכּוֹת, שָׁהֵם
עֲלִינִים, וְאֵלוּ תַחְתּוֹנִים. וְעַל זֶה, בְּאֵלוּ
הַלֵּל גְּמֹר, וּבְאֵלוּ אֵין הַלֵּל גְּמֹר, וְעַל

תָּא חָזִי, כְּתִיב (ויקרא טז) וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְגו',
 מֵאֵן דִּיכֻפֵּר, אַצְטְרִיךְ (נ"א לְכַפֵּר) עָלֶיהָ
 בְּקַדְמֵיתָא, וּבְתַר עַל בֵּיתֶיהָ. בְּגוּזָא דָּא, הָאִי
 דְרַגָּא, שְׂאֵרֵי לְאַתְקַדְשָׁא וּלְנַפְקָא בְּקַדוּשָׁה, לְכַפֵּרָא
 עָלֶיהָ, וּכְיִן דְּאִיהוּ אֶתְקַדְשׁ, בְּעֵי לְכַפֵּרָא עַל
 בֵּיתֶיהָ, וּלְקַדְשָׁא לֹון, וְעַל דָּא נִחְתָּא לְתַתָּא
 לְקַדְשָׁא בֵּיתֶיהָ. וּבְמָה מְקַדְשׁ לֹון, בְּיִשְׂרָאֵל
 דְּלַתַתָּא. בְּחוּשְׁבָנָא דְעוֹמֵר וּכְיִן דְּאֵלִין מִתְקַדְשָׁאן,
 בְּעֵינָן לְסִלְקָא לָהּ לְעִילָא, דְּהָא כִּד בֵּיתָא
 דְּמִטְרוּנֵיתָא אֶתְקַדְשַׁת, בְּדִין סִלְקַת לְעִילָא,
 לְאַתְקַשְׂרָא בְּאֵינוּן יוֹמִין עַלְאִין (דף קפ"ג ע"א) לְעִילָא.

וְעַל דָּא אָנָּן עַבְדֵּינָן חֲשַׁבְנָא, בְּקִיּוּמָא עַל קִיּוּמִין,
 בְּגִין דְּאֵינוּן יוֹמִין, יוֹמִין עַלְאִין אֵינוּן, וְכֵן
 בְּכָל זְמָנָא דְעָאֵל בְּרַ נָשׁ לְאֵינוּן יוֹמִין עַלְאִין, בֵּין

לשון הקודש

שְׂאֵלוֹ מִתְקַדְשִׁים, צְרִיכִים לְהַעֲלוֹת
 אוֹתָהּ לְמַעְלָה. שְׂהָרֵי בְּאֶשֶׁר בֵּית
 הַמִּלְכָּה מִתְקַדְשׁ, אִזְ עוֹלָה לְמַעְלָה,
 לְהַתְקַשֵּׁר בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים
 לְמַעְלָה.

וְעַל זֶה אָנּוּ עוֹשִׂים חֲשַׁבּוֹן בְּעֵמִידָה עַל
 הַרְגָּלִים, לְפִי שְׂאֵלוֹ הַיָּמִים, יָמִים
 עֲלִיוֹנִים הֵם. וְכֵן בְּכָל זְמַן שׁוֹכְנִים אֲדָם
 לְאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין

בְּאֵ וּרְאָה, כְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ
 וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְגו'. מִי שִׁיכֻפֵּר צְרִיךְ (לְכַפֵּר)
 עַל עֲצָמוֹ תַּחֲלָה, וְאַחַר כֵּן עַל בֵּיתוֹ.
 כְּדִגְמַת זֶה, מְדֻרְגָּה זֶה מִתְחִילָה
 לְהַתְקַדֵּשׁ וּלְצִאת בְּקַדְשָׁה לְכַפֵּר עָלָיו,
 וְכֵיִן שֶׁהוּא הַתְקַדְשׁ, צְרִיךְ לְכַפֵּר עַל
 בֵּיתוֹ וּלְקַדְשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמַטָּה
 לְקַדְשׁ בֵּיתוֹ. וּבְמָה מְקַדְשׁ לָהֶם?
 בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֻמְטָה, בְּחֲשַׁבּוֹן הָעֵמֶר. וְכֵיִן

בְּעִלּוֹתָא, בֵּין בְּשִׁבְחָא, אֶצְטְרִיךְ לְקַיְימָא עַל רַגְלֵי, יְרַכִּין וְגוֹפָא כַחֲדָא תַּמָּן. יְרַכִּין וְגוֹפָא לְקַיְימָא, כַּדְכוּרָא דְקַיְימָא בְּחִילֵיהּ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא דְאַרְחָהּא לְמִיתַב. וְעוֹד בְּגִין שְׁבַחָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה.

וּבְגִין דְּאִיהוּ רָזָא דְדְכוּרָא, נָשִׁים פְּטוּרוֹת מִחוֹשְׁבָנָא דָּא, וְלֹא מִתְחִיבִין לְמִימְנֵי בַר דְכוּרִין, לְאַתְקִשְׁרָא כָּל חַד כַּדְקָא יְאוּת. כְּגוֹזְנָא דָּא, (שמות כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה, דְכוּרִין, וְלֹא נָשִׁין. בְּגִין דְּרָזָא דְבְרִית כַּדְכוּרָא אִיהוּ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּקַיְימָא רָזָא לְעִילָא, נָשִׁין לָא מִתְחִיבִין.

וְרָזָא אֲוִלִּיפְנָא הָכָא, דְבְכָל שְׁבַעַת יוֹמִין, מֵאֲלִין יוֹמִין עֲלָאִין, נִטְלָא קְדוּשָׁא יוֹמָא חַד (ומתאחד) דְּאֲלִין תַּתָּאי, וְהֵאי תַּתָּאָה אֶקְרִי שְׁבוּעַ, דְּאַתְקַדְּשׁ בְּשַׁבְעָה יוֹמִין עֲלָאִין. וְכֵן בְּכָל שַׁבְעָה וְשַׁבְעָה

לשון הקודש

כַּעֲיִן זֶה, (שמות כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה. זְכָרִים וְלֹא נָשִׁים. מִשּׁוּם שְׁסוּד הַבְּרִית בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנֻקְבָה, וּמִשּׁוּם שְׁעִמִּידָה סוּד לְמַעְלָה, נָשִׁים לֹא מִתְחִיבּוֹת.

וְסוּד לְמַדְנֵוּ כָּאֵן, שְׁבַכָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים מֵאֲלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים נוֹטְלַת הַקְּדוּשָׁה יוֹם אֶחָד (ומתאחד) שֶׁל אֱלוֹ הַתְּהוֹמִנִים, וְזוֹ הַתְּהוֹמִנָה נִקְרְאת שְׁבוּעַ, שְׁמֵתְקַדְּשׁ

בְּשִׁבְחָה, צְרִיךְ לְעַמֵּד עַל רַגְלֵי, הַיְרַכִּים וְהַגּוֹף כְּאֶחָד שָׁם. יְרַכִּים וְגוֹף לְעַמִּידָה בְּזָכָר שְׁעוֹמֵד בְּכַחוֹ, וְלֹא כְּנֻקְבָה שְׁדַרְכָּה לְשִׁבְתָּה. וְעוֹד, מִשּׁוּם שְׁבַחָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַזְּכָר, נָשִׁים פְּטוּרוֹת מִחֻשְׁבוֹן זֶה, וְלֹא מְחִיבִים לְמַנּוֹת, רַק הַזְּכָרִים, לְהַתְקַשֵּׁר כָּל אֶחָד כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ.

מֵאֵינוֹן חֲמִשִּׁין יוֹמִין, עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל, וְכִד
 אֲשֶׁתְּכֹחוּ אַרְבַּעִין וְתִשַׁע יוֹמִין עַל־אֵין, אֲשֶׁתְּכֹחוּ
 לְתֵתָא שְׁבַע יוֹמִין, דְּאֲתְקַדְּשׁוּ בְּהוּ וְכָל חַד אֲקָרִי
 שְׁבוּעָה, דְּעָאל בְּאֵינוֹן שְׁבַע. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא כג)
 שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמַיְמוֹת תִּהְיֶינָה. בְּגִין דְּאֵינוֹן נוֹקְבִין,
 נָקַט קָרָא לִישָׁנָא דְּנוֹקְבִין.

וְכִד אֲתְקַדְּשׁוּ בְּהוּ, וּבֵיתָא, מִתְּתַקְנָא לְאֲתְחַבְּרָא
 אֲתֵתָא בְּבַעְלָהּ, בְּדִין אֲקָרִי חַג שְׁבוּעוֹת,
 מֵאֵינוֹן נוֹקְבִי דְּשָׂארוּ עַל־יְהוּ אֵינוֹן יוֹמִין עַל־אֵין,
 דְּאֲתְקַדְּשׁוּ בְּהוּ. וּבְגִין כִּד כְּתִיב בְּשְׁבוּעוֹתֵיכֶם, אֵינוֹן
 דְּלִכּוֹן, וְלֹא כְּתִיב בְּשְׁבוּעוֹת, בְּגִין דְּהָכִי נָמִי
 מִתְּקַדְּשִׁין יִשְׂרָאֵל לְתֵתָא עִמָּהוֹן.

וְעַל דָּא כִד מָטוֹן לְתִשַׁע וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, הֵהוּא
 יוֹמָא עַל־אָה דְּעַל־יְהוּ, דְּאֵיהוּ יוֹמָא דְּחֲמִשִּׁין,

לשון הקודש

וּבְאֲשֶׁר הִתְקַדְּשׁוּ בְּהֶם וְהִפִּית נִתְקַן
 לְהִתְחַבֵּר אִשָּׁה בְּבַעְלָהּ, אִזּוּ נִקְרָא חַג
 הַשְּׁבוּעוֹת, מֵאוֹתָן נִקְבוֹת שְׁשׁוּרִים
 עֲלֵיהֶן אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שְׁנַתְקַדְּשׁוּ
 בְּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה כְּתוּב בְּשַׁבְעַת־יְכֶם, הֵם
 שְׁלֶכֶם, וְלֹא כְּתוּב בְּשְׁבוּעוֹת, לְפִי שֶׁכִּד
 גַּם מִתְּקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה עִמָּהֶם.
 וְעַל זֶה בְּאֲשֶׁר מְגִיעִים לְתַשְׁעָה
 וְאַרְבַּעִים יָמִים, הַיּוֹם הַהוּא הַעֲלִיזוֹן

בְּשַׁבְעָה יָמִים עֲלִיוֹנִים. וְכֵן בְּכָל שַׁבְעָה
 וְשַׁבְעָה מֵאלוֹ חֲמִשִּׁים יָמִים, עַד וְלֹא עַד
 בְּכָלֵל. וּבְאֲשֶׁר נִמְצְאוּ אַרְבַּעִים וְתִשַׁע
 יָמִים עֲלִיוֹנִים, נִמְצְאוּ לְמַטָּה שְׁבַע יָמִים
 שְׁמַתְקַדְּשִׁים בְּהֶם, וְכָל אֶחָד נִקְרָא
 שְׁבוּעָה שְׁעוּלָה בְּאלוֹ הַשְּׁבַע. וְעַל זֶה
 כְּתוּב (ויקרא כג) שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמַיְמוֹת
 תִּהְיֶינָה. מִשׁוּם שֶׁאלוֹ נִקְבוֹת, תָּפַס
 הַכְּתוּב לְשׁוֹן שֶׁל נִקְבוֹת.

דְּשִׁלִּיט עַל תְּשַׁעָּה וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, רָזָא דְכִלְלָא
דְּאוּרִייתָא, בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אַנְפִּין, וְכַדִּין תְּהוּא
יֻמָּא עֲלָאָה, יֻמָּא דְחַמְשִׁין, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָא,
אַפִּיק אוּרִייתָא כִלְלָא בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אַנְפִּין.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מִצְּאָה
בֵּית וְדַרְזוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׂתָה אֶפְרוּחֶיהָ אֶת
מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו'. גַּם צִפּוֹר מִצְּאָה בֵּית, אֵלֶיךָ צִפְרֵי
שְׂמִיָּא, דְּמִנְהוֹן שְׂוִיין מְדוּרֵיהוֹן לְבַר, וּמִנְהוֹן שְׂוִיין
מְדוּרֵיהוֹן בְּבֵיתָא, כְּגוֹן דְּרֹר, דְּאִיהוּ עוֹפָא דְשְׂוִי
דְּיוּרֵיהָ בְּבֵיתָא דְכָל בַּר נֶשׁ, וְלֹא דְחִיל. אֲמַאי. כְּגִין
דְּכִלְלָא קָרְאן לִיהָ דְרֹר. מָאִי דְרֹר. חִירוֹ, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כה) וּקְרֵאתֶם דְרֹר, וְתִרְגְּמוּ חִירוֹ.
וְדָא אִיהוּ צִפּוֹר דְרֹר. דְּהָא מִיּוֹמָא דְעָבִיד קִנְיָא
בְּבֵיתָא אֶפִּיק כְּגִין, מְדוּרֵיהָ בְּבֵיתָא תְּמַשִּׁין יוֹמִין.

לשון הקודש

צִפּוֹר מִצְּאָה בֵּית, אֵלֶיךָ צִפְרֵי שְׂמִיָּא
שְׂמִיָּא שְׂמִיָּא שְׂמִיָּא מְדוּרֵיהֶם כְּחֹזֵן, וּמִהֶם
שְׂמִיָּא מְדוּרֵיהֶם בְּבֵית, כְּמוֹ הַדְּרֹר,
שֶׁהוּא עוֹף שֶׁעוֹשֶׂה דִירָתוֹ בְּבֵית שֶׁל כָּל
אָדָם וְלֹא מִפְּחָד. מִדּוּעַ? מִכֵּן שֶׁכֵּלֵם
קוֹרְאִים לוֹ דְרֹר. מִהוּ דְרֹר? חִירוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה) וּקְרֵאתֶם דְרֹר, וְתִרְגְּמוּ
חִירוֹ. וְזֶהוּ צִפּוֹר דְרֹר. שְׂהֵרֵי מִיּוֹם
שֶׁעוֹשֶׂה קֵן בְּבֵית, מוֹצֵיא בְּנִים, מְגוּרֵי

שֶׁעֲלֵיהֶם, שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים שְׁשׁוּלֵט
עַל תְּשַׁעָּה וְאַרְבַּעִים יָמִים, סוּד כִּלְלוֹת
הַתּוֹרָה, בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִים פְּנִים, וְאֵזוּ הַיּוֹם
הָעֲלוּיָן הַהוּא, הַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים,
בְּהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל מִטָּה, מוֹצֵיא תּוֹרָה
כִּלְלוֹת בְּתִשְׁעָה וְאַרְבַּעִים פְּנִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם
צִפּוֹר מִצְּאָה בֵּית וְדַרְזוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר
שָׂתָה אֶפְרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו'. גַּם

וּלְבַתֵּר מִתְּפָרְשָׁן אֵלֶיךָ מֵאֵלֶיךָ, וְדָא אֵיהוּ עוֹפָא
דְּאֶקְרִי דְרוֹר: חִירוֹ.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמֻשִּׁים
שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְרוֹר בְּאֶרֶץ. מִהֲכָא נִפְקָא
חִירוֹ לְכֻלָּא, וּבְגִין דְנִפְקָא מִיָּה חִירוֹ, אוֹרֵייתָא
דְנִפְקַת מִיָּה אֶקְרִי חִירוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב)
חֲרוֹת עַל הַלְחָת, אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת, אֶלָּא חֲרוֹת, וְדָא
אוֹרֵייתָא דְאֶתְקְרִי חֲרוֹת דְהָא מָה דְאֶפִּיק יוֹמָא
דָּא עֲלָאָה, אֶקְרִי חִירוֹ, וְאֵיהוּ חִירוֹ דְכֻלָּא. וְהָא
יוֹמָא אֵיהוּ חִירוֹ עֲלָאָה, בְּגִין דְאֵית חִירוֹ תִתְאָה,
וְחִירוֹ עֲלָאָה. ה"א עֲלָאָה, ה"א תִתְאָה. חִירוֹ עֲלָאָה.
חִירוֹ תִתְאָה שְׂמֵטָה וְיֻבֵל בְּחֻדָּא אֵינוֹן.

תִּרְיִן נִהְמֵי אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, כִּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם,
אֶכְלוּ מִצָּה, לָחֶם עוֹנֵי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לָחֶם

לשון הקודש

אֶלָּא חֲרוֹת, וְזוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרְאָת חֲרוֹת,
שְׁהֵרִי מַה שְׂמוּצִיא יוֹם זֶה הַעֲלִיִּין נִקְרָא
חֲרוֹת, וְהוּא חֲרוֹת שֶׁל הַכֹּל. וְזֶה הַיּוֹם
הוּא חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה, מִשּׁוּם שְׁנֵשׁ חֲרוֹת
תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. ה"א עֲלִיוֹנָה,
ה"א תַּחְתּוֹנָה. חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. וְחֲרוֹת
תַּחְתּוֹנָה שְׂמֵטָה וְיֻבֵל בְּאֶחָד הֵם.

שְׁנֵי מִיְנֵי לָחֶם אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל: אֶחָד
בְּאֶשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֶכְלוּ מִצָּה, לָחֶם

בְּבֵית הַמִּשְׁכָּן יָמִים, וְלֹא חֲרִיָּהֶם נִפְרָדִים
אֵלוֹ מֵאֵלוֹ, וְזֶה עוֹף שְׁנִקְרָא דְרוֹר –
חֲרוֹת.

כֵּן וְרָאָה מַה כְּתוּב, וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת
הַחֲמֻשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְרוֹר בְּאֶרֶץ.
מִכָּאן יוֹצֵאת חֲרוֹת לְכֻלָּם. וּמִפְּנֵי
שְׂיוּצָאת מִמֶּנּוּ חֲרוֹת, תּוֹרָה שְׂיוּצָאת
מִמֶּנּוּ נִקְרְאָת חֲרוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב (שמות
לב) חֲרוֹת עַל הַלְחָת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת

מִן הַשָּׁמַיִם. (חד בפסח וחד בשבועות) וְכָתִיב, (שמות טז) הֲנִי
מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קִרְבְּנָא
דְּיוֹמָא דָּא נִהְמָא אִיהוּ. וְעַל נִהְמָא, אֶתְקַרְיָבוּ כָּל
שְׂאֵר קִרְבָּנֵי. וְנִהְמָא אִיהוּ עֵקֶר, וְכָתִיב, (ויקרא כג)
וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כֶּבֶשִׂים וְגו', וְכָתִיב (ויקרא
כג) מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה וְגו', וְדָא אִיהוּ
נִהְמָא דְאַחֲפִימוּ בֵיהּ יִשְׂרָאֵל, חֲכַמְתָּא עֲלָאָה
דְּאוּרִייתָא, וְעָאֵלוּ בְּאַרְחָהָא.

הַשְּׁתָּא אִית לָן לְאַסְתְּבֵּלָא, בְּפֶסַח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
מִנְהֵמָא דְאַתְקַרֵי חֲמִיץ, כְּתִיב, (שמות יג)
וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֲמִיץ, וְכָתִיב (שמות יב) כִּי כָּל אוֹכֵל
מִחֲמֻצֵת (דף קפ"ג ע"ב) מָאִי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דִּהִיּוּא
נִהְמָא דְאַתְקַרֵי מֻצָּה. הַשְּׁתָּא דְזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְנִהְמָא
עֲלָאָה יִתִּיר לָא יֵאֵזֵת הָזֶה לְאַתְבְּטְלָא חֲמִיץ, וְלֹא
אֶתְחַזֵּיָא כְּלָל. וְאַמְאִי קִרְבְּנָא דָּא, חֲמִיץ הָזֶה,

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁזוּהוּ לֶחֶם שֶׁחֲכָמוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָה
עֲלִיוְנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִבְנְסוּ בְּדַרְכֶיהָ.
עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבּוֹנֵן, בְּפֶסַח יֵצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִלֶּחֶם שֶׁנִּקְרָא חֲמִיץ. כְּתוּב (שמות
יג) וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֲמִיץ, וְכָתוּב (שם יב) כִּי
כָּל אוֹכֵל מִחֲמֻצֵת. מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל
כְּבוֹד שֶׁל הַלֶּחֶם הַהוּא הַנִּקְרָא מֻצָּה.
וְעַכְשָׁו שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל לְלֶחֶם עֲלִיוֹן יוֹתֵר,

עֲנִי. וְאַחַד בְּמִדְבָּר, לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם (אחד
בפסח ואחד בשבועות), שְׁכָתוּב (שמות טז) הֲנִי
מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה
קִרְבָּן שֶׁל יוֹם זֶה הוּא לֶחֶם. וְעַל לֶחֶם
מִקְרִיבִים כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנוֹת, שֶׁהִלָּחֵם
הוּא הָעֵקֶר, שְׁכָתוּב (ויקרא כג) וְהִקְרַבְתֶּם
עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כֶּבֶשִׂים וְגו', וְכָתוּב (שם)
מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה וְגו'.

דְּבַתִּיב סֵלֶת תְּהֵינָה חֶמֶץ תֵּאֶפְיֶנָּה. וְתוֹ, דְּהַשְׁתָּא
בְּיוֹמָא דָּא אֶתְבְּטַל יֵצֵר הָרַע, וְאוֹרֵייתָא דְּאֶתְקַרִי
חִירוֹ אֶשְׁתַּכַּחַת.

אַלְא, לְמַלְכָּא דְּהוּה לִיָּה בַר יְחִידָאי, וְחַלְשֵׁי יוֹמָא
חַד הוּה תְּאִיב לְמִיכַל, אָמְרוּ יִיכּוֹל בְּרִיָּה
דְּמַלְכָּא (ס"א מִיכְלָא דְּאַסּוּתָא) אֶסּוּתָא דָּא, וְעַד דְּיִיכּוֹל
לִיָּה, לֹא יִשְׁתַּכַּח מִיכְלָא וּמְזוּנָא אַחְרָא בְּבִיתָא.
עֲבְדוּ הָכִי. כִּיּוֹן דְּאַכַּל הָהוּא אֶסּוּתָא, אָמַר מִכָּאן
וְלַהֲלָאָה יִיכּוֹל כָּל מָה דְּאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יִכִּיל
לְנִזְקָא לִיָּה.

כִּךְ כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יָדְעֵי עֲקָרָא
וְרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא, אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
יִטְעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֶסּוּתָא, וְעַד דְּיִיכְלוּן אֶסּוּתָא דָּא,
לֹא אֶתְחִזִּי לְהוֹן מִיכְלָא אַחְרָא. כִּיּוֹן דְּאַכְלוּ מִצָּה,

לשון הקודש

ומזון אחר בבית. עשו בן. כיון שאכל
הרפואה ההיא, אמר, מכאן והלאה
יאכל כל מה שהוא מתאוה ולא יכול
להזיק לו.

כך כאשר יצאו ישראל ממצרים, לא
היו יודעים עקר וסוד של האמונה. אמר
הקדוש ברוך הוא: יטעמו ישראל
רפואה, ועד שיאכלו רפואה זו, לא
יראה להם מאכל אחר. כיון שאכלו

לא ראוי היה שיתבטל החמץ ולא ירצה
כלל. ומדוע קרבן זה היה חמץ? שכתוב
סלת תהינה חמץ תאפינה. ועוד,
שעתה ביום זה מתבטל יצר הרע,
והתורה שנקראת חרות נמצאת.

אַלְא, לְמַלְכָּא שְׁהִיָּה לוֹ בֶן יְחִידָי, וְנַחֲלָה.
יוֹם אַחַד הָיָה מִתְּאוּבָה לְאַכַּל. אָמְרוּ,
יִאכַל בֶּן הַמֶּלֶךְ (מֵאכַל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זו,
וְעַד שְׁיִאכַל אוֹתָהּ, לֹא יִמְצָא מֵאכַל

דְּאִיהִי אֲסוּוֹתָא לְמִיעַל וּלְמַנְדַּע בְּרוּזָא דְמְהִימְנוּתָא.
 אָמַר קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאן וּלְהִלָּאָה אֲתַתְּחוּ לִזְוִן
 חֲמִין, וְיִכְלֹון לִיה, דְּהָא לָא יְכִיל לְנִזְקָא לִזְוִן. וְכָל
 שְׁבִין דְּבִזְמָא דְשַׁבּוּעוֹת, אֲזִדְּמִן נְהִמָּא עֲלָאָה,
 דְּאִיהוּ אֲסוּוֹתָא בְּכָלָא.

וְעַל דָּא מְקַרְבִּין חֲמִין, לְאֲתוּקְדָא עַל מַדְבַּחָא.
 וּמְקַרְבִּין תְּרִין נְהִמִין אַחֲרֵינִין בַּחֲדָא.
 וְחֲמִין אֲתוּקְדָא בְּנוּרָא דְמַדְבַּחָא וְלָא יְכִיל
 לְשַׁלְטָאָה, וּלְנִזְקָא לִזְוִן לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִינֵי כֵּךְ,
 יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין אֲתַדְּבִקוּ בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
 הוּא, בְּאֲסוּוֹתָא דְאֲזִרְיָתָא בִּזְמָא דָּא. וְאֶלְמָלִי
 הוּוּ נְטָרֵי יִשְׂרָאֵל תְּרִין סְטָרִין דְנִהְמֵי אֵלִין, לָא
 הוּוּ עֵילִין בְּדִינָא לְעֵלְמִין.

**בִּזְמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְדִינָא, (בְּכָל יוֹמָא)
 דְּלֹא אִיהוּ, אֶלָּא לְאִינוּן דְּלֹא נְטָלוּ**

לשון הקודש

בְּאַחַד. וְחֲמִין נְשַׁרְף בְּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְלֹא
 יְכִיל לְשַׁלֵּט וּלְהַזִּיק לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל.
 וּמִשּׁוּם זֶה יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים נִדְבָקִים בּו
 בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַפּוּאָה שֶׁל
 הַתּוֹרָה בְּיוֹם זֶה. וְאִם הָיוּ שׁוֹמְרִים
 יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי עֲדָדִים שֶׁל לְהֵם אֵלֶין, לֹא
 הָיוּ עוֹלִים בְּדִין לְעוֹלָם.
 בְּיוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין,

מִצָּה, שֶׁהִיא רַפּוּאָה לְעֹלוֹת וּלְדַעַת בְּסוּד
 הַאֲמוּנָה, אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִכָּאן
 וְהִלָּאָה רְאוּי לְהֵם חֲמִין וְיִאכְלוּ אוֹתוֹ,
 שְׁתֵּרֵי אֵינוּ יְכִיל לְהַזִּיק לְהֵם. וְכָל שְׁבִין
 שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבּוּעוֹת שֶׁנִּמְצָא לְהֵם עֲלִיוֹן,
 שֶׁהוּא רַפּוּאָה לְכָל.

וְעַל זֶה מְקַרְבִּים חֲמִין לְהַשְׁרֵף עַל
 הַמִּזְבֵּחַ. וּמְקַרְבִּים שְׁתֵּי לְהֵם אַחֲרֵים

מִיכָלָּא דְאַסּוּתָּא, וְשִׁבְקוּ לְאַסּוּתָּא דְאוּרֵייתָּא, בְּגִין
 מִיכָלָּא אַתְרָא דְאִיהוּ חֲמִין. דְּהָא בְּיוֹמָא דָּא דְרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, הֵהוּא חֲמִין סְלָקָא, וּמְקַטְרְנָא עָלֵיהּ דְּבַר
 נֶשֶׁךְ, וְאַלְשִׁין עָלֵיהּ, וְאִיהוּ קַיִמָּא בְּיוֹמָא דָּא
 מְקַטְרְנָא עַל עֲלֻמָּא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּא הוּא יְתִיב
 בְּדִינָא עַל כֹּלָּא וְדַאִין עֲלֻמָּא.

וּבְגִינֵי כַּךְ כִּד יְהִיב קְדָשָׁא בְּרִידָּא הוּא אוּרֵייתָּא
 לְיִשְׂרָאֵל, אֲטַעִים לְהוּ מִתְּהוּא נֶהְמָא
 עֲלָאָה, דְּתִתְּהוּ אַתְרָא, וּמִגּוּ תְּהוּא נֶהְמָא, הוּוּ יִדְעִין
 וּמִסְתַּכְּלִין בְּרִיזֵי דְאוּרֵייתָּא, לְמַהֲדָּא בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל,
 וְהָא אוּקְמוּהָ מְלָה אֵינּוּן חֲבַרְיָא בְּרִיזֵין (ס"א אֵלִין דְּקַאמְרוּן)
 אֵלִין בְּדְקַאמְרוּן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִייהּ, הוּוּ אֵזְלֵי
 בְּאַרְחָא, וְהוּוּ אֵזְלִין עִמְהוֹן, רַבִּי אַבְא וְרַבִּי

לשון הקודש

הוא את התורה לישראל, הטעים להם
 מהלחם העליון שהוא של המקום ההוא,
 ומתוך הלחם ההוא היו יודעים
 ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך
 ישר, ויהי בארו הדברים אלו החברים
 בסודות (אלו שאנחנו אומרים) אלו כמו
 שאמרנו.

רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים
 בדרך, והיו הולכים עמהם רבי אבא

(בכל יום) שאין הוא, אלא לאלו שלא לקחו
 מאכל של הרפואה, ועובו את מאכל
 התורה משום מאכל אחר שהוא חמין.
 כי ביום זה של ראש השנה החמין הוא
 עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו,
 והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם,
 והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כלם,
 ודן את העולם.

ומפכה זו, באשר נתן הקדוש ברוך

יוֹסִי, עַד דַּהּוּוּ אֲזִילִי אֶעֱרְעוּ בְּחַד סָבָא, וְהָוָה
אֶחָד בִּידֵיהָ חַד יַעֲזוּבָא, זָקַף עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְחָמָא לֵיהּ, אָמַר לֵיהּ לְרַבִּי אַבָּא וְדָאֵי מַלְיָן
חֲדַתִּין אִיתַּן גַּבְנָן בְּהַאי סָבָא.

כַּד מָטוּ לְגַבִּיּוּתָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַטּוּל
דְּקוֹפְטָרָךְ בְּגַבְנָךְ קָא אֲתִית, מָאן אַנְתָּ. אָמַר
לֵיהּ, יוֹדָאֵי אַנָּא. אָמַר, מַלְיָן חֲדַתִּין וְדָאֵי יוֹמָא
דָּא לְגַבְנָךְ, אָמַר לֵיהּ לָאן הוּא אֲרַעְךָ. אָמַר לֵיהּ,
דִּיּוּרֵי הָוָה בְּאֵינּוֹן פְּרִישֵׁי מְדַבְּרָא, דִּהְוִינָא,
מִשְׁתַּדְּל בְּאֲזַרְיִיתָא, וְהַשְׁתָּא אֲתִינָא לִישׁוּבָא,
לְמִיתַב בְּעֵלָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאַלְיָן יוֹסִי
דִּירְחָא שְׁבִיעָאָה דָּא.

חֲדָי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, גִּתִּיב, דְּיוֹדָאֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא שְׁדָרְךָ לְגַבְנָן. אָמַר לֵיהּ, חֲתִיךְ דְּנִשְׁמַע
מְלָה מְפּוּמָךְ, מֵאֵינּוֹן מַלְיָן חֲדַתִּין עֲתִיקִין,

לשון הקודש

וְרַבִּי יוֹסִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּזִקְוֹן
אֶחָד, וְהָיָה אוֹחֲזוּ בְּיָדוֹ תֵינּוּק אֶחָד. הָרִים
עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ
לְרַבִּי אַבָּא, וְדָאֵי דְבָרִים חֲדָשִׁים יֵשׁ לָנוּ
אַצֵּל הַזִּקְוֹן.

בְּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֵלָיו, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
בְּמִשָּׂא הַקְּשׁוּר בְּגַבְנָךְ אַתָּה בָּא? מִי
אַתָּה? אָמַר לוֹ, יְהוּדֵי אֲנִי. אָמַר, דְּבָרִים

חֲדָשִׁים וְדָאֵי בְּיוֹם זֶה אֲצִלְךָ. אָמַר לוֹ,
לְהִיבֵן הוּא דְרַבְּךָ? אָמַר לוֹ, דִּירְתִי
הֵיטָה בְּאֵלוֹ פּוֹרְשֵׁי הַמְּדַבֵּר, שְׁהֵייתִי
מִשְׁתַּדְּל בְּתוֹרָה, וְעַתָּה בָּאתִי לִישׁוּב
לְשִׁבְתָּ בְּצֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים
אֵלּוֹ שֶׁל הַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה.

שָׂמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, נִשְׁבַּב, בְּיוֹדָאֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלַח אוֹתְךָ אֵלַינּוּ.

דְּנִטְעֵתוֹן תַּמָּן בְּמִדְבָּרָא, מֵהָאֵי יִרְחֵא שְׂבִיעָאָה.
 וְאֵמַי אֶתְפְּרִשְׁתוֹן הַשְּׂתָא מִמִּדְבָּרָא, לְמִיתִי
 לְיִשׁוּבָא. אָמַר לִיהּ הֵהוּא סָבָא, בְּשַׁאֲלָתָא דָּא,
 יַדְעָנָא דְחֻכְמָתָא גַבְדָּ, וּמִילָךְ מָטוּ לְרִקְיַעִי
 דְחֻכְמָתָא. (ס"א נטו לְתַקִּיעוּ דְחֻכְמָתָא).

פְּתַח הֵהוּא סָבָא וְאָמַר, (דברים א) וּבְמִדְבָר אֲשֶׁר
 רָאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף יי' אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יֵשֵׂא
 אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגו'. הָאֵי קָרָא חָכִי מִיבְעִי לִיהּ,
 וּבְמִדְבָר אֲשֶׁר נִשְׁאַף, מֵחוּ רָאִיתָ. אֵלָא קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דְבַר לֹזֵן לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא, מִדְבָּרָא
 תַּקִּיפָא, בְּמָה דְכִתִּיב, (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגו'.
 וּמִדְבָּרָא דְאִיהוּ תַקִּיף מִשְׁאַר מִדְבָּרִין בְּעֵלְמָא.
 מָאֵי טַעְמָא.

בְּגִין דִּהְהִיא שַׁעְתָּא דְנַפְקוּ (דף קפ"ד ע"א) יִשְׂרָאֵל

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

כַּאֲשֶׁר יֵשֵׂא אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגו'. פְּסוּק זֶה
 בְּדִבְרֵי הַזֵּה צְרִיךְ לֹמַר, וּבְמִדְבָר אֲשֶׁר
 נִשְׁאַף. מֵהוּ רָאִיתָ? אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר, מִדְבָר
 חֲזָק, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף
 וְעַקְרָב וְגו'. וּמִדְבָר שֶׁהוּא חֲזָק מִשְׁאַר
 מִדְבָּרִיּוֹת בְּעוֹלָם. מַה הַטַּעַם?

מִשׁוּם שֶׁבַשְׂעָה הִיא שְׂנֵאָמוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם וְנִשְׁלְמוּ לְשָׂשִׁים רְבוּא,

אָמַר לוֹ, חֲזָק שְׂנֵשְׁמַע דְבַר מִפִּיהּ, מֵאֵלּוּ
 הַדְּבָרִים הַחֲדָשִׁים עֲתִיקִים שְׂנֵשְׁמַעְתֶּם שֵׁם
 בְּמִדְבָר מֵחֲדָשׁ הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה, וּמֵהוּ
 נִפְרַדְתֶּם עִתָּה מִמִּדְבָר לְבָא לְיִשׁוּבָא?
 אָמַר לוֹ אוֹתוֹ חֲזָקוּ, בְּשַׁאֲלָה זֹו יַדְעֵתִי
 שְׂחֻכְמָה אֲצִלְךָ וּדְבָרִיךָ מִגִּיעִים לְרִקְיַעִי

הַחֻכְמָה (נוֹשִׁים לְתַקִּיעַת הַחֻכְמָה).

פְּתַח חֲזָקוֹן הֵהוּא וְאָמַר, (דברים א) וּבְמִדְבָר
 אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף ה' אֱלֹהֶיךָ

מִמְצָרִים וְאַשְׁתְּלִימוֹ לְשֵׁתִין רַבָּן, אֶתְתַּקֵּף מִלְכוּתָא
 קַדִּישָׁא, וְאַסְתַּלַּק עַל כֹּלָא, וְסִיחָרָא אֶתְנַהֲיֶרֶת וְכַדִּין
 אֶתְכַפֵּיא מִלְכוֹ חַיִּיבָא סְטָרָא אַחָרָא. וְאַפִּיק לִזְוֹן
 קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיחָךְ בְּמַדְבְּרָא תְּקִיפָא. דְּאִיְהוּ
 אַתְרֵךְ וְשִׁלְטְנֵךְ דְּסַמְא"ל חַיִּיבָא, דְּאִיְהוּ דִּילִיָּה מִמָּשׁ,
 בְּגִין לְתַבְרָא תּוֹקֶפִיָּה וְחִילִיָּה, וְלִבְתָּא רִישִׁיָּה, (ס"א)
 וְלֹא־חֲתָא לִיָּה) וְלֹא־כַפֵּיא לִיָּה, דְּלֹא יִשְׁלוּט. וְאַלְמַלָּא
 דְּחָאבוּ יִשְׂרָאֵל, בְּעָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעְבְּרָא
 לִיָּה מַעְלָמָא, וְעַל דָּא אַעְבַּר לִזְוֹן בְּאַחְסֵנְתִּיָּה
 וְעַדְבִּיָּה וְחוֹלְקִיָּה מִמָּשׁ.

כִּיזְוֹן דְּחָאבוּ בְּכַמָּה זְמַנִּין, נְשִׂיךְ לִזְוֹן חוּיָא, וְכַדִּין
 אֶתְקַיָּים (בראשית ג) הוּא יִשׁוּפְךְ רֹאשׁ וְגו'.
 יִשְׂרָאֵל מָחוּ רִישִׁיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְלֹא יִדְעוּ
 לְאַסְתַּמְרָא מִיַּעֲיָה, וְלִבְתַּר אִיְהוּ מָחָא בְּבִתְרִיָּתָא,
 וְנִפְלוּ כְּלָחוּ בְּמַדְבְּרָא, וְאַתְקַיָּים וְאַתָּה תִּשׁוּפְנוּ

לִזְוֹן הַקּוֹדֶשׁ

חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, רָצָה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְעַל זֶה הָעֵבִיר
 אוֹתָם בְּנַחֲלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ וְחִלְקוֹ מִמָּשׁ.
 בְּגַלְלֵי שְׁחָטָאוּ בְּכַמָּה פְּעָמִים, נְשִׂיךְ
 אוֹתָם הַנְּחֹשׁ, וְאֵז הַתְּקַיָּים (בראשית ג) הוּא
 יִשׁוּפְךְ רֹאשׁ וְגו'. יִשְׂרָאֵל הָבּוּ רֹאשׁוֹ
 בְּתַחֲלָה וְלֹא יִדְעוּ לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ,
 וְלִבְסוּף הוּא הִבֵּה בְּאַחְרוּנָהּ, וְנִפְלוּ כָּלֵם

הַתְּחִיבָה הַמְּלָכוֹת הַקּוֹדֶשׁה וְעֲלָתָה עַל
 הַבַּל, וְהַאֲיִרָה הַלְבָנָה, וְאֵז נִכְנָעָה
 מִלְכוּת הַרְשָׁעָה, הַצַּד הָאַחַר, וְהוֹצִיא
 אוֹתָם הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלָבֶת בְּמַדְבַּר
 חֲזֵק, שֶׁהוּא מְקוֹם וְשִׁלְטוֹן סַמְא"ל
 הַרְשָׁע, שֶׁהוּא שְׁלוֹ מִמָּשׁ, כְּדִי לְשַׁבֵּר
 חֲזֵקוֹ וְכַחוֹ וְלִבְתַּת רֹאשׁוֹ (וְלַחֲרִיד אוֹתוֹ)
 וְלְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ שְׁלֵא יִשְׁלֹט. וְאַלְמַלָּא

עֲקֵב. וְאַרְבַּעַיִן שָׁנָיִם לָקוּ מִיָּה, לָקַבֵּל אַרְבַּעַיִן מַלְקוֹת דְּבֵי דִינָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב אֲשֶׁר רָאִיתָ, בְּעֵינֶיךָ הָיִי תִמְאֵן לְהֵהוּא מְאִירֵי דְמַדְבְּרָא, אֲזִיל כְּפִית קַמֵּיךָ, וְנִטְלִי אֶחְסַנְתִּיהָ וְעַדְבִּיהָ. מְנַלְן. מִדְּכְתִיב (שמות טו) אֲזִי נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אָדוּם, וְאֵלִין אֵינּוּן (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאִנּוּן אוּף הָכִי אֶתְפַּרְשָׁנָא מִיִּשׁוּבָא לְמַדְבְּרָא תְּקִיפָא, וְלַעֲיִינָא תַּמָּן בְּאוּרֵייתָא, בְּגִין לְאַכְפִּיָּא לְהֵהוּא סְטָרָא.

וְתוֹ דְּלֹא מְתִישְׁבֵן מְלִי דְאוּרֵייתָא, אֶלָּא תַּמָּן. וְלִית נְהוּרָא אֶלָּא הֵהוּא דְנַפְיָא מִגּוֹ חֲשׂוּכָא, וְכִד אֶתְכַפֵּיָא סְטָרָא דָּא, אֶסְתַּלַּק קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא, וְאֶתְיַקֵּר בִּיקְרִיָּה. וְלִית פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא מִגּוֹ חֲשׂוּכָא, וְלִית טוֹבָא אֶלָּא מִגּוֹ בִישָׁא. וְכִד עָאֵל פֵּר נֶשׁ בְּאוּרַח בִּישָׁא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְאִנְחֵנוּ גַם כִּי נִפְרְדְּנוּ מִהַיְשׁוּב לְמַדְבָּר הַחֹק לְעֵין שָׁם בְּתוֹרָה, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הַצַּד הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֹא מְתִישְׁבִים דְּכָרֵי תוֹרָה אֶלָּא שָׁם, שְׂאִין אוּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ. שְׂפָאֲשֶׁר נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּמִתְכַפֵּד בְּכַבּוּדוֹ, וְאִין עֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּמַדְבָּר, וְהַתְּקִים וְאֵתָה תִשׁוּפְנוּ עֲקֵב. וְאַרְבַּעַיִם שָׁנָה לָקוּ מִמֶּנּוּ, כְּנֶגֶד אַרְבַּעַיִם מַלְקוֹת שֶׁל בֵּית דִּין.

וְעַל זֶה כְּתוּב אֲשֶׁר רָאִיתָ, בְּעֵינֶיךָ הָיִי רוֹאִים אֶת אֲדוֹן הַמַּדְבָּר הוֹלֵךְ קֶשֶׁר לְפָנֶיךָ, וְלִקְחוּ נִחְלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׂכָתוֹב (שמות טו) אֲזִי נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אָדוּם, וְאֵלָה הֵם (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב.

וְשָׁבִיב לִיָּהּ, בְּדִין אֶסְתַּלַּק קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בִּיקְרִיָּהּ, וְעַל דָּא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא טוֹב וְרַע בְּחֻדָּא,
 וְלֹא־אֶסְתַּלַּקְא לְבִתְרָ בְּטוֹב, וְלִית טוֹב אֲלָא הֵהוּא
 דְנִפְק מִגּוֹ בִישָׁא. וּבְהַאי טוֹב, אֶסְתַּלַּק יְקָרִיָּהּ, וְדָא
 אִיהוּ פּוֹלְחָנָא שְׁלִים.

וְאַנְן, עַד הַשְּׁתָּא יְתִיבְנָא תַּמָּן, כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא,
 בְּגִין לְאַכְפִּינָא בְּמִדְבְּרָא לְהַהוּא סְטָרָא.
 הַשְּׁתָּא דְמָטָא זְמָנָא דְפּוֹלְחָנָא קִדְיִשָׁא, דְסְטָרָא
 דְקִדְוִשָׁא, אֶהְדְּרָנָא לִישׁוּבָא דְתַמָּן אִיהוּ פּוֹלְחָנָא
 דִּילִיָּהּ. וְתוּ, דְהַשְּׁתָּא בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה מָטָא זְמָנָא
 דְהַהוּא חוּיָא, לְמַתְבַּע דִּינָא מִקְמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְתַמָּן אִיהוּ שְׁלִיט. וּבְגִין כִּךְ נִפְקָנָא מִתַּמָּן
 וְאַתִּינָא לִישׁוּבָא.

פְּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

הַשְּׁנָה בְּכַדֵּי לְהַכְנִיעַ בְּמִדְבַר לְצַד
 הָאֲחֵר. עֲכָשׁוּ שְׁהֲגִיעַ זְמַן עֲבוּדַת הַקִּדְשׁ
 שֶׁל צַד הַקִּדְשָׁה, חֲזַרְנוּ לִישׁוּב, שְׁשָׁם
 הִיא עֲבוּדַתוֹ. וְעוֹד, שְׁעַתָּה בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה
 הַגִּיעַ זְמַן שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַהוּא לְתַבַּע דִּין
 מִלְפָּנֵי הַקִּדְוִשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁם הוּא
 שׁוֹלֵט, וּמִפְּנֵי כִךְ יֵצְאוּ מִשָּׁם וּבְאוּנו
 לִישׁוּב.

פְּתַח הַזְּקֵן הַהוּא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ

אֲלָא מִתּוֹךְ הַחֻשָּׁה, וְאִין הַטוֹב אֲלָא
 מִתּוֹךְ הָרַע. וּבְכַאֲשֵׁר נִכְנַס בֵּין אַדָּם בְּדִרְדֵּי
 רָעָה וְעוֹב אוֹתָהּ, אִזּוּ מִתְעַלָּה הַקִּדְוִשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלָמוֹת הַכֹּל
 – טוֹב וְרַע כְּאַחֵד, וְלַעֲלוֹת אַחַר כִּךְ
 בְּטוֹב, וְאִין טוֹב אֲלָא הַהוּא שְׁיֵצֵא מִתּוֹךְ
 הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלָּה כְּבוּדוֹ, וְזוּהִי
 עֲבוּדָה שְׁלָמָה.

וְאַנְחָנוּ עַד עֲכָשׁוּ יוֹשְׁבִים שָׁם כָּל יוֹמֵי

שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגְנוֹ, הַשְּׁתָּא אִיהוּ זְמַנָּא,
 לְאַתְעָרָא דִּינָא עֲלָאָה תְּקִיפָא, וְכֵד אִיהוּ אֲתַעֲר
 סְטָרָא אַחְרָא אֲתַתְּקַף בְּתַדִּיָּה, וְכִיּוֹן דִּיאִיהוּ
 אֲתַתְּקַף, סָלִיק וְחַפִּיא לְסִיחְרָא, דְּלֹא נְהִיר נְהוֹרָא,
 וְאַתְמַלִּיא מִסְטָרָא דְדִינָא. פְּדִין כָּל עֲלָמָא אִיהוּ
 בְּדִינָא, עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְכַרוּזָא פְּרִיז בְּכֻלְהוּ רְקִיעִין,
 אֲתַקִּינוּ כּוּרְסֵיא דְדִינָא, לְמַאֲרִיָּה דְכֻלָּא, דִּיאִיהוּ
 בְּעֵי לְמִידָן.

וְרִזָּא הָבָא, וְאַתְנַהִיר לָן בְּמַדְבְּרָא, אֲמַאי אֲתַעֲר
 דִּינָא עֲלָאָה בְּיוֹמָא דָּא. אֲלָא כָּל רְזִין וְכָל
 קְדוּשִׁין יְקִירִין, פְּלָחוּ תַלְיִין בְּשַׁבְעֵעָאָה. וְתַחֲוֹא
 שְׁבִיעָאָה עֲלָאָה, עֲלָמָא עֲלָאָה, דִּיאֲקָרִי עֲלָמָא
 דְּאֲתִי. מַגִּיָּה נְהִרִין כָּל בּוּצִינִין, וְכָל קְדוּשִׁין, וְכָל
 בְּרַבָּאִין. וְכֵד מְטִי זְמַנָּא, לְחַדְתוּתִי בְּרַבָּאִין וְקְדוּשִׁין
 לְאַנְהָרָא, בְּעָא לְאַשְׁנַחָא בְּכָל תְּקוּנָא דְעֲלָמִין פְּלָחוּ,

לשון הקודש

לְאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁהוּא רוּעָה לְדוֹן.
 וְסוּד פָּאן, וְהַאִיר לָנוּ בַּמְדְּבָר, מְדוּעַ
 מִתְעוֹרֵר דִּין עֲלִיּוֹן בְּיוֹם זֶה. אֲלָא כָּל
 סוּדוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּכְבָּדוֹת, כָּלֵם
 תְּלוּיִים בְּשַׁבְעֵי. וְהַשְּׁבִיעִי הַהוּא הַעֲלִיּוֹן,
 עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, שֶׁנִּקְרָא עוֹלָם הַבָּא. מִמֶּנּוּ
 מְאִירִים כָּל הַנְּרוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל
 הַבְּרָכוֹת. וְכַאֲשֶׁר מַגִּיעַ הַזְּמַן לְחַדֵּשׁ

בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגְנוֹ. עֲכָשׁוּ
 הוּא הַזְּמַן לְהַתְעוֹרֵר הַדִּין הַעֲלִיּוֹן הַחֹק,
 וְכַאֲשֶׁר הוּא מִתְעוֹרֵר, הַצֵּד הָאֲחֵר
 מִתְחַזֵּק בְּנִגְדוֹ. וּמִכִּיּוֹן שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק,
 עוֹלָה וּמְכַסֶּה לְלִבְנָהּ, שְׁלֹא מְאִירָה אֹר, וּמִתְמַלֵּאת מִצֵּד הַדִּין. אֲזִי כָּל הָעוֹלָם הוּא
 בְּדִין, עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחוּנִים, וְכַרוּז קוּרָא
 בְּכָל הַרְקִיעִים: הַתְּקִינוּ כִּסֵּא שֶׁל דִּין